

HOLMESTRAND KOMMUNE SAKSUTREDNING

Behandlet av: Kultur-,oppvekst og omsorgskomiteen	Møtedato:	Sak nummer:
---	------------------	--------------------

Saksansvarlig: Rådmann	Arkivnr:	Objekt:	Arkivsak:
Saksbehandler: Gunhild Hvidsten	K2-A10		2004001861
		Avgjøres av: KOO	

HØRING - NY BARNEHAGELOV

Dokumentliste:

Nr	TYP	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	Î	11.11.2004	Det Kongelige Barne- og familiedep.	HØRINGSNOTAT OM NY BARNEHAGELOV

Vedlagte dokumenter:

Lov om barnehager av 5. mai 1995, nr19
BFD's utkast til ny barnehagelov

Saksgang:

Avgjøres KOO-komiteen

Saksopplysninger:

Barne- og familiedepartementet har ved brev av 09.11.04 sendt ut ny barnehagelov på høring. Høringsfristen er satt til 10. januar 2005, dvs. før merknadene til forslaget har vært lagt fram for KOO-komiteen. Rådmannen har derfor besluttet å sende foreliggende saksframlegg til departementet som administrasjonens uttalelse. Komiteens vedtak i saken vil bli ettersendt umiddelbart etter behandling.

Hovedformålet med loven er i følge departementet å bidra til at barna i barnehagen får omsorg og et godt pedagogisk tilbud. Regelverket skal sikre høy kvalitet i barnehagetilbudet, samtidig som det skal legges til rette for mest mulig lokal utforming av kvalitetskrav m.v.

Forslaget til ny barnehagelov skal imøtekomme behovet for en forenkling og modernisering av dagens lov av 5. mai 1995 nr. 19. Forslag til ny barnehagelov med tilhørende forskrifter inneholder en rekke forenklinger som i sum skal gjøre lovverket mer brukervennlig. Et utviklingstrekk de siste årene har vært at kommunene gradvis har fått oppgaver og plikter som barnehagemyndighet. Den nye loven skal tydeliggjøre oppgavene til de ulike ansvarsnivåene og legge til rette for nye endringer, økt lokal tilpasning og mangfold i barnehagetilbudet. Loven skal legge til rette for brukermedvirkning med tanke på å sikre foreldrene medinnflytelse på barnas hverdag.

Det foreslås i hovedsak endringer på nedenstående områder:

- Innholdsbestemmelsen utvides
- Barnas rett til medvirkning foreslås synliggjort i en egen bestemmelse
- Plikten til å søke godkjenning foreslås skjerpet
- Reglene om kommunens behandling av godkjenningssøknader foreslås endret
- Dagens bestemmelse om rett til prioritet ved opptak foreslås noe utvidet
- Fylkesmannens tilsynskompetanse foreslås endret

I tillegg foreslås det enkelte mindre endringer og flere endringer av ren redaksjonell art.

I høringsnotatet diskuteres også hvordan bestemmelsene rundt barnehagens ledelse og det øvrige personalet bør utformes. Med hensyn til den kompetansen som kreves av leder i barnehage og barnehagens øvrige personale, beskriver departementet flere alternativer med tilhørende underalternativer. Departementet ønsker en åpen drøftelse av disse spørsmålene, og vil konkludere etter høringsrunden.

Vedlagt denne høringsuttalelsen ligger gjeldende Lov om barnehager av 5 mai 1995, nr. 19 og Barne- og familiedepartementets utkast til ny barnehagelov.

Nedenstående uttalelse kommenterer de paragrafer kommunen/høringsinstansen har merknader til, andre paragrafer vil ikke bli kommentert i høringsuttalelsen..

Vurdering:

KAPITTEL I. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

I forslag til ny barnehagelov er bestemmelser om barnehagens utforming utelatt i lovforslaget.. Nåværende barnehagelovs § 3 fastsetter *at barnehagen skal ha lokaler og uteområde som er egnet for formålet ut fra hensynet til barnas alder og oppholdstid. Barna skal ha mulighet for varierte aktiviteter i trygge omgivelser. Uteområdet skal normalt ligge i umiddelbar tilknytning til barnehagens lokaler.* Merknader til bestemmelsene i loven gir utfyllende beskrivelser av egnete inne- og uteområder for barnehagedrift.

Høringsinstansen mener at bestemmelser om barnehagens utforming m/merknader ikke må tas ut av ny barnehagelov. Bestemmelsen er retningsgivende og nødvendig i godkjenningsprosessen, ved tilsyn av lokaler og uteområder for drift av barnehager og nødvendig for å kunne fastsette det antall barn en barnehage godkjennes for. Uten denne paragrafen er det stor fare for at økonomisk skjønn vil kunne være avgjørende med hensyn til vurdering og godkjenning av lokaler og ved fastsetting av barnas leke- og oppholdsareal i forhold til antall barn, alder og oppholdstid.

KAPITTEL III. ANSVAR OG MYNDIGHET

§ 7 BARNEHAGEEIERES ANSVAR

I forbindelse med søknad om godkjenning av barnehager sier det nye lovforslaget at eier skal fastsette barnehagens vedtekter. I gjeldene barnehagelov § 15 står det bl. annet:

Utkast til vedtekter skal legges fram ved søknad om godkjenning. Endelige vedtekter og vedtektsendringer skal sendes kommunen for orientering.

Høringsinstansen mener dette må videreføres i ny barnehagelov og være gjeldene når nye barnehager skal godkjennes. Dette for å sikre at relevante bestemmelser er nedfelt i barnehagens vedtekter før godkjenning, og at nye virksomheter drives etter Lov om barnehager.

En del av innholdet i nåværende vedtekter vil i framtiden være regulert som en konsekvens av samordnet opptak i kommunene. Likeledes vil bestemmelser om foreldrebetaling reguleres sentralt. Disse områdene kan derfor utelates fra barnehagens vedtekter. Bestemmelser om barnehagens leke- og oppholdsareal må fortsatt dokumenteres i barnehagens vedtekter.

KAPITTEL IV. BARNEHAGEMYNDIGHETENS GENERELLE OPPGAVER MV.

§ 10 GODKJENNING

Høringsinstansen etterlyser i denne paragrafen bestemmelser som regulerer utbygging av nye barnehager. Ved tilnærmet full barnehagedekning i en kommune, må kommunen kunne nekte godkjenning for utbygging av flere barnehager, dersom det er fare for overkapasitet i markedet. Dette for å sikre at antall barnehageplasser i en kommune er tilpasset det aktuelle behovet og for å sikre allerede eksisterende barnehager videre drift. En evt. ukontrollert utbygging av nye barnehager, vil kunne ødelegge grunnlaget for allerede godt etablerte virksomheter.

KAPITTEL V. PERSONALET

§ 18 LEDELSE

Departementet legger i sitt nye lovforslag fram to alternativer når det gjelder barnehagens ledelse.

Alternativ A

*Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse.
Barnehagen skal ha en daglig leder.*

Alternativ B

*Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse.
Barnehagen skal ha en daglig leder som har utdanning som førskolelærer eller annen treårig pedagogisk utdanning på høyskolenivå med tillegg av et års (60 studiepoeng) videreutdanning i barnehagepedagogikk.*

Når barnehage og grunnskole er organisert som en mindre virksomhet, kan skolen rektor være daglig leder for barnehagen.

*Kommunen kan innvilge dispensasjon fra utdanningskravet etter andre ledd.
Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.
Departementet gir nærmere forskrifter.*

Høringsinstansen mener at **alternativ B**, med følgende endring i 2. setning, vil gi en lovparagraf som sikrer en god ledelse av barnehager:

Barnehagen skal ha en daglig leder som fortrinnsvis har utdanning som førskolelærer eventuelt annen treårig

Det at daglig leders utdanning fortrinnsvis bør være førskolelærer, skal sikre videreutvikling av barnehagens særpreg og medvirker til at barnehagen har kvalifisert personale som kan møte morgendagens krav. Utviklingen de siste årene, både når det gjelder barnehagens oppgaver og vekt på ledelsens betydning for kvalitetsutvikling i barnehagen, styrker behovet for at daglig leder i barnehagen bør ha førskolelærerutdanning. Dette vil også medvirke til utvikling av relevant kompetanse for det øvrige personale i barnehagen.

Skal førskolelærerutdanningen bestå i framtiden, er det nødvendig å sikre rekruttering (også menn i barnehagen) og samtidig gjøre utdannelsen attraktiv ved å ivareta karrieremuligheter innad i barnehagen.

§ 19 BARNEHAGENS ØVRIGE PERSONALE

Også når det gjelder barnehagens øvrige personale legger departementet fram flere alternativer, alternativ A, B og C.

Alternativ A:

Bemanningen skal bestå av førskolelærere og annet egnet personale.

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Likeverdig med førskolelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høyskolenivå med tillegg av et års (60 studiepoeng) barnehagepedagogikk.

Kommunen kan gi dispensasjon fra utdanningskravet i første ledd. Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.

Departementet kan gi gir forskrifter om dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for personale som arbeider i barnehagen på nattetid.

Departementet gir utfyllende forskrifter om pedagogisk bemanning.

Dagens norm om pedagogtetthet videreføres i forskrift.

Dagens norm for pedagogtetthet er en pedagogisk leder/ førskolelærer pr. 14 – 18 barn når barna er over tre år og en pedagogisk leder/ førskolelærer pr. 7-9 barn når barna er under 3 år.

Forskjellene i de ulike alternativene omhandler pedagogtetthet i forhold til antall barn. I

alternativ B er forslaget som alternativ A, men med en felles norm i forskriften **på en førskolelærer pr. 10-14 barn som er tilstede samtidig**. Her skilles det ikke på barn over og under 3 år.

I **alternativ C** heter det at ”*Barnegruppene skal ha en størrelse som er hensiktsmessig ut fra barnas alder og forutsetninger*”.

Høringsinstansen mener alternativ A, sikrer barnehagen det rette personale med den riktige kompetansen. Med utgangspunkt i merknadene til § 18 Ledelse, er det imidlertid ønskelig at ansatte pedagoger fortrinnsvis har førskolelærerutdanning.

Dette alternativet sikrer også at dagens norm for pedagogtetthet videreføres i ny lov.

Høringsinstansen ser verdien av at det åpnes for at andre yrkesgrupper kan arbeide i barnehagen med bakgrunn i hvilke behov barnehagen til enhver tid har.

Innstilling:

Kultur-, oppvekst- og omsorgskomiteen slutter seg til administrasjonens merknader til forslag til ny barnehagelov. Komiteens vedtak oversendes Barne- og familiedepartementet.

HOLMESTRAND KOMMUNE
SEKTOR FOR HELSE OG OMSORG
HELSEAVDELINGEN
LANGGATEN 32
3080 HOLMESTRAND
TELEFON 3305 2179
TELEFAX 3305 1044

7 januar 2005

TIL

Barne- og familiedepartementet,
P.b. 8036 dep,
0030 Oslo

Ny barnehagelov, uttalelse fra helsemyndigheten i Holmestrand kommune.

1. Fjerning av arealnormer

I rundskriv Q-0902 *Lov om barnehager* gir Departementet i dag i merknadene til § 12 en veiledende norm for barns lekeareal inne og for størrelsen på utearealet i barnehager. Departementet mener at det ikke er behov for å videreføre denne veiledende normen. Det mener at kommunene med sin lokalkunnskap vil være best rustet til å foreta egnethetsvurderinger i forhold til lokale forhold og behov. Det blir opp til den enkelte kommunene å stille krav til størrelse og utforming av arealene i sine barnehager.

Dagens utvikling viser at areal blir et stadig knappere gode og dette kan gi et økt press på arealressurser. Dette kan sammen med krav om at kommunene må tilby full barnehagedekning føre til at kommunene firer på kravene og godkjenner barnehager uten tilfredsstillende arealstørrelse. Arealnormer i seg selv sikrer ikke god kvalitet på arealet, men det er likevel et virkemiddel med effekt. Normene tydeliggjør hva som regnes som tilfredsstillende minimum.

Med hjemmel i kommunehelsetjenesteloven har "*Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.*" som formål å bidra til at miljøet i barnehager fremmer helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, samt forebygge sykdom og skade. For å ivareta dette formålet setter forskriften blant annet krav til utforming av lokalene og uteområdene i barnehager. Når det gjelder arealnormer viser forskriften til Barne- og familiedepartementets normer. Hvis disse normene blir fjernet fra barnehageloven, svekkes helsemyndighetenes mulighet til å sette krav til fysisk utforming av barnehagenes lokaler og uteområder. Alt for små lekearealer oppleves som overfylte, kaotiske og trange. Det blir vanskeligere å oppnå godt inneklima, tilfredsstillende støynivå og hindrer barn i deres fysiske utfoldelse. Mindre lokaler er dessuten utsatt for større slitasje og krever mer i forhold til renhold.

Det foreslås derfor å opprettholde de veiledende normene.

2. Fjerning av barnehagelovens § 3

Gjeldende barnehagelov § 3 stiller krav til lokaler og uteområder i barnehager:

” § 3. Barnehagens utforming

Barnehagen skal ha lokaler og uteområde som er egnet for formålet ut fra hensynet til barnas alder og oppholdstid. Barna skal ha mulighet for varierte aktiviteter i trygge omgivelser.

Uteområdet skal normalt ligge i umiddelbar tilknytning til barnehagens lokaler. ”

Disse kravene vil departementet delvis integrere i lovutkastets bestemmelser om innhold og godkjenning jf. utkastets §§ 2 og 10. ved at første ledd integreres, mens andre ledd utelates. I departementets forslag § 2 finner vi to ledd som kommunene kan legge til grunn når de vurderer barnehagens lokaler og uteområder. Disse er:

”Barnehagen skal gi barn mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.”

”Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn.”

I § 10 sies følgende: *” Kommunen avgjør søknad om godkjenning etter en vurdering av barnehagens egnethet til formål og innhold, jf. §§ 1 og 2.”*

Det finnes med andre ord ingen eksplisitte krav i forhold til barnehagens lokaler og uteområder og barns rett til godt fysisk miljø i barnehagen.

Når det gjelder skoler, inneholder opplæringsloven § 9a en rekke bestemmelser som sikrer nettopp dette. Det vises spesielt til §9a-1: Generelle krav *” Alle elever i grunnskolen og videregående skolen har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring”*, samt §9a-2: Det fysiske miljøet *”Skolene skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane. Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndigheitene til kvar tid anbefaler.”*

En slik bestemmelse i barnehageloven ville tydeliggjøre barnehageeierens ansvar i forhold til barnehagens utforming. Den hadde også styrket barnas rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse og trivsel. Dette hadde vært i tråd med statens folkehelsepolitikk som uttrykkes i St. meld.nr. 16 (2002-2003) Resept for et sunnere Norge.

3. Oppheving av krav om at vilkår etter annet lovverk skal være klarlagt før godkjenning gis.

Fjerning av krav til samordning vil kunne virke forvirrende for virksomhetenes eiere ved at for eksempel kommunen godkjenner virksomheten etter barnehageloven, mens andre instanser innenfor samme kommune avslår søknaden i etterkant etter sitt eget

regelverk. Praksisen viser at søkerne ofte ikke har kjennskap til at barnehager må godkjennes etter flere lovverk.

Krav om at vilkår etter annet lovverk skal være klarlagt før godkjenning gis foreslås videreført.

Uttalelsen er gitt etter delegert myndighet i hht. §1-4 i Lov om helsetjenesten i kommunene.

Vennlig hilsen

Ole Johan Bakke
Kommunelege I

Kopi til;
Helse-, sosial- og omsorgsjefen, her.
MHV.